UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Bartolvs A Saxo Ferrato In primam Codicis Partem

Bartolus

Lugduni, 1567

Rerum permutatione.

urn:nbn:de:hbz:466:1-96119

Visual Library

ſibi competit illud ius,capiebat enim eum in loco prohibito. hic
vero non erat liquidum quod ancilla eſſet proſtituta,ideo debet li
quidari coram iudice,vt plene dixi in l.creditores.ĩ.de pig.

Si man.ita fue.alie.vt ma.vel econ. Rub. LVII.

LEX I.

SI patroclus. Oppo.quod a tali pacto nõ liceat recedi, vt
ſ.titu.j.l.j.So.Ibi eſt aliud pactum,a quo recedi eſt
turpe.¶Ultimo oppo.ff.de ſer. expor.l.iij. Solu.vt
ibi.ꝛ per iſtam l.ꝛ ea que no.in l.contraria.Ego con
ſului ſemel in queſtio.tali.Pactum fuit appoſitum,
ne liceat emptori alienare,ꝛ ſi alienaret,deueniret in talem eccle
ſiam,vtrum iſtud pactum poſtmodum poſſet tolli de partium vo
luntate.Uidetur quod non,qꝛ ius eſt acquiſitum eccleſie.In con
trarium videtur caſus hic.De hoc dic vt dixi in l.qui Rome.§.fla
a uius[a].ff.de verb.oblig.

ADDITIO.

a AND.BARB.¶§.Flauius.Et nunc conſulo ſecundum Bart.
vide que no.ad Bar.in d.l.§.Flauius Hermes.ꝛ in.d.conſi.

LEX V.

EAquidem. Non ſufficit de facto contra fieri ad penam committendam.hoc di
cit.Et de hac materia vidiſtis in l.vbi pactum.ſ.de tranſ.
ꝛ plene in l.continuus.§.cum quis.de verbo.obliga.

LEX VI.

1 **SI puellam.** †Ad euitandam pene commiſſionem,non refert a quo ſit dummo
do fiat.hoc dicit.ꝛ hic eſt bonus caſus.Et de hac materia
plene dixi in l.cum ſeruus.de verbo.obliga.

De ædilitijs actionibus. Rub. LVIII.

LEX III.

SI apud priorem. Not.bonum text.ibi antecedentis,vel in
continenti ſecuti.Quando dicatur factum pactum in
continenti,dixi tibi in l.in bone fidei.ſ.de pact.ꝛc.

LEX IIII.

SI predium. Dicit Dy.in l.j.ff.de don.quod ideo in pacto legis commiſſorie,
ꝛ addictionis in diem,tráſfertur dominium ipſo iure, per
illa verba,que dicunt,res ſit inempta.Ego dico quod hoc non eſt
verum.qꝛ etiam in alio pacto illa verba operarẽtur,qđ eſt falſum,
vt hic,ꝛ ideo eſt ſpeciale in illis duobus pactis, dic plene vt d.l.j.
ff.de dona.

a De monopolijs.[a] Rub. LIX.

ADDITIO.

a P. PAV. P.¶De monopolijs.Quid ſit monopolium, vide Feli.
in c.accedens.in prin.extra de preſcr.Item quod iſta materia pro
cedat in pacto frandulenter facto.Secus ſi ex priuilegio vel ex cõ
ſuetudine ius tale faciendi.Uide Inno.in cap.ſignificante. de ap
pella.vbi Abbas in fin.ꝛ hic alij mod.ꝛ ibi etiam quedam alia.

LEX VNICA.

a **IUbemus** [a]No.hanc legem contra iſtos artifices,qui inter ſe faciunt iſtas conuẽ
tiones,qꝛ eam vidi practicari.

ADDITIO.

a ALEX.¶Iubemus.An valeat monopoliũ iuratum,vide Bar.
quod non,in l.ſi quis ad declinandam.C.de epiſ.ꝛ cle.ꝛ ad hanc l.
vide Bart.in l.fin.de colleg.illicitis.

a De nundinis,[a]& mercationibus. Rub.LX.

ADDITIO.

a P. PAV. P. ¶De nundinis.Uide in materia nundinarum ali
qua per Bartol.in tracta.de gabel.in ſecunda parte viij. partis
principalis.

LEX VNICA.

QUi exercendorum. Hec eſt bona lex,ꝛ credo qđ
hic eſt caſus, quod tempore nundinarum non poſſit
quis capi pro repreſalijs,ꝛc.

De vectigalibus, & commiſsis. Rubr. LXI.

LEX II.

NEque commiſſum. Hec eſt no. lex valde.Res que incidit in commiſſum,poteſt vendi
cari vſque ad quinquenniũ,non poſt.hoc dicit.¶Hoc
pro his qui non aſſignauerunt iura ꝛ actiones, que li
cet deuenerint in fiſcum ex forma ſtatuti,tamen de hoc debet mo
ueri queſtio intra quinquennium non poſt. quod tene menti, qu
poteris habere multum de honore, ꝛc.

LEX III.

EXceptis. Not. quod vectigal publicum poteſt lo
cari a ciuitate. quod ſatis eſt notabile.ꝛc.

Noua vectigalia inſtitui non poſſe. Rubr.LXII.

LEX IIII.

SI prouincialium. Nota argumen. qꝛ propter ve
tuſtam conſuetudinem poteſt induci ius exigendi ve
ctigal, vt dixi, ff. de pub. l. vectigalia.ꝛc.

De commerciis,& mercatoribus. Rubr. LXIII.

LEX IIII.

1 ☞ Ambaſiator finita ambaſiata non gaudet beneficio am
toris,ſi differt recedere.

1 **MErcatores.** Habes duo notare. Pri †quod potes imponere le
punientem ciuem tuum egredientem territorium, ad
alios terminos,prout ſtatutum diſponit.¶No. ſecun
2 do† quod ambaſiator finita ambaſiata , qui differt recedere, non
gaudet beneficio, ſeu priuilegio ambaſiatoris.

a De rerum permutatione. [a] Rubr. LXIIII.

1 ☞ Permutatio,quare non dicatur contractus nominatus.

1 ¶Gloſſ. continuat rubricã,deinde querit†quare contractus per
a mutationis non dicitur contractus nominatus,[a] ſicut locatio,ven
ditio,ꝛ ſimilia. Eandem q.facit ff. de pact. l. iuris gentium.§.j.Ta
men veritas huius q. ponitur hic. Nam permutatio eſt nomẽ ge
nerale ad omnem contractũ, ex quo vltro citroque aliquid datur.
Permutare enim dicitur hoc eſt,tibi do hoc pro hoc,merito non
poteſt dici contractus nominatus,ꝛ quia habet nomẽ ſui generis
non poteſt dici quod habeat ſpeciale. Nã ſicut videmus in
quilibet noſtrum vocatur homo , tamen per hoc quis non
nominatus ſcilicet,per nomen proprium.ꝛ hoc tenent doc.
2 ¶No.ergo†ex iſta gloſ.quod verbum permutare , generale
omnem contractum. quod valet ad multa. Uide glo. ꝛ no.

ADDITIONES.

a ALEX. ¶Contractus nominatus.An contractus permuta
nis ſit innominatus,adde Bart. in l.ſiue apud acta. ſ. de tran
ver. quero ſecundo vtrum ſit contractus.
b ¶Permutatione.†not.quod proprie permutatio dicitur de
cie ad ſpeciem. ſecus in cambio.Uide Bal. in c. j. §. cum aut
controuer. inueſtit.

LEX I.

2 ☞ Si res permutatur cũ re que erat venalis expoſita agitur
ctione vtili preſcriptis verbis

SI cum patruus. Iſta lex ponit ſingularem caſum
a ꝛ neſcio eum alibi. [a] Si res permutatur cum re, q
b venalis erat[b]expoſita,non habet locum condictio
cauſam. ſecus ſi venalis non eſſet expoſita. hoc dicit
Oppo.ꝛ videtur quod iſte ſit contractus emptionis , ꝛ vendi
nis,vt ſ.de reſcin.vẽditio.l.pretij cauſa. Sol.Ibi fuit taxata qua
titas , pro qua fuit data ſpecies , hic vero quãtitas non fuit ta
ta, vt dicit tex. ¶Oppo. de text.qui dicit hic cõparauit.ſic
1 quod fuit emptio. Solu. Aliud eſt comparare,aliud † eſt vend
c ſeu emere. Uerbũ enim cõparare,[c] eſt generale, ꝛ cõprehendit
permutationem,ꝛ alios innominatos contractus, vt l.j.§.
contrahen.emp.ꝛ vend.Ita tenet gl.hic. Uide gl.quã not.
Modo habes quod verbum permutare,eſt generale, vt in rub.
2 Item verbum comparare,vt hic.¶Querit†qua actione agitur
primo caſu.l.plures ſunt opi.Ueritas eſt quod agitur actione v
3 preſcri.ver.ad exemplum actionis ex empt.¶Quero † in quo
ſert

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

fert contractus permutationis ab emptione, ꝛ venditione. Gl. dicit, in contractu venditionis datur pretium pro re. In contractu permutationis datur ſpecies pro ſpecie. Hic aduerte, cum dico, in cōtractu emptionis datur pretium, intelligas pro re, que traditur, ita quod quis non ſit obligatus ad dādum, vt l. ex empto. in princ. ꝛ §. j. de act. empt. Sed ſi ab initio conueniſſet vt tu dares rem, ego darem pecuniam, quia de natura contractus emptionis, ꝛ venditionis non eſt vt venditor obligetur ad rem dandam, eſſet contractus innominatus, ꝛ non eſſet emptio. Tex. eſt ꝛ gl. in l. fi. ff. de cond. ob cau. Sed ſi in contractu apponeretur vtrunque verbum, vt ſic communiter dedit, vendidit, ꝛ tradidit pro tāta pecunia vtrum propter illa verba, que dicit dedit, deſinat eſſe venditio. Certe non,
4 ſed dedit, †ibi ponitur improprie[d] vt l. ſtipulatus. ff. de vſur. Et dice
d mus plenius in d. l. fi. de condict. ob cauſ. ¶ Quero, in † quo differt
5 contractus permutationis, ab alio contractu innominato, do vt des. Dic vt in gl. Et ſic communiter tenetur, licet tex. non bene declaret. Tene menti hanc legem, ꝛc.

ADDITIONES.

a ALEX. ¶ Sicum patruus Alibi. iſta lex non eſt alibi ſecundum Bart. hic, ꝛ Bal. in l. ſi vt proponis. ſ. de condict. ob cau. ꝛ ponderat eam not. Bart. in l. j. ff. eod.

b P. PAV. P. ¶ Venalis erat Uide Iaſ. in l. ſi eum. §. qui iniuriarū. ff. ſi quis cautio. in l. rogati. in princ. in ij. ff. ſi cer. peta.

c ALEX. ¶ Comparare Uide hic Bal. ꝛ Bart. in d. l. j. de contrah. emp. ꝛ in l. ſi quid relictum. in princ. de lega. j.

d ALEX. ¶ Improprie. Adde Bar. in d. l. ex empto. de actio. emp.

LEX II.

1 Contractus permutationis eſt bone fidei.
3 Dominium in venditione nō transfertur, niſi pretio ſoluto, vel habita fide de eo, ꝛ an idem ſit in alijs contractibus.

a PERMUTATIONEM.[a] Actio preſcriptis verbis ex permutatione eſt bone fidei ſicut actio ex empto. hoc dicit.
1 ¶ Opp. ſ. de reſcind. vend. l. ea conditione. Solu. † Contractus permutationis aſſimilatur emptioni in hoc, quod eſt bone fidei. Differt tamen in alijs, qꝛ emptio' contrahitur conſenſu, permutatio non, vt hic dicit tex. dum dicit, re ipſa. ¶ Quero, ꝛ reuoco
b in dubium, [b] in quo differt emptio a † permutatione. Gloſſ. hic
2 aſſignat differentias, ꝛ cōcordantias, quas dic vt in gl. Inter alias
3 dicit vnum, quod eſt notabile, ꝛ eſt vltima differentia. Dicit † quod in venditione non transfertur dominium, niſi pretio ſoluto, vel fide habita de eo. Secus in alijs contractib. vide iſtam gl. ꝛ ſigna eam. Idem videtur dicere gloſ. in l. traditionib. ſ. de pac. Contrarium videtur tenere gl. in l. cū proponas. ſ. de dol. in gl. ſuper verbo, remāſit. Idem tenet gl. in l. ſi ſeruus. §. locaui. ff. de vſur. ꝛ ibi dixi tibi, ꝛ ſ. eo l. cum precibus. Glo. format de hoc vnam q. ꝛ eam dimittit inſolutam. Ego puto contrarias glo. eſſe veras, ſcilicet quod idem ſit in alijs contractibus, quod in venditione, qꝛ eadem eſt ratio. Pro hoc argu. in l. iij. de pigno. actio.

ADDITIONES.

a ALEX. ¶ Permutationem. Adde Bald. in l. j. in fi. ff. eo. tit.

b ALEX. ¶ Reuoco in dubium. Adde Bar. ꝛ gl. in l. j. ff. eod.

LEX III.

1 Permutatio ſolo conſenſu perficitur.
2 Actio que oritur ex pacto veſtito rei interuentu, vnde oriatur.
5 Ex implemento contractus facto per vnum, an oriatur actio non implenti.
6 Ex contractu permutationis quando oriatur, ꝛ que.
7 Actio preſcriptis verbis quibus caſibus locum habeat.
8 Ex pacto nudo incontinenti appoſito, etiam quando nullus reſultat contractus innominatus, oritur actio.
10 Contractus innominatus, an cognoſcatur a modo ineundi contractum, an ex modo implendi.

EXPLACITO. Iſta lex habet materiam multum ſubtilem, ꝛ breuiter dicit, Ex pacto permutationis non oritur actio, niſi veſtiatur. hoc dicit. ¶ Oppo. de l. conſenſu. de actio. ꝛ oblig. ꝛ Inſtit. de obl. que ex conſenſu. vbi emptio perficitur conſenſu. Sed permutatio eſt ſimilis emptioni, vt ſ. eo. l. proxi. ergo, ꝛc. Sol. Similis eſt in qui
1 buſdam, non in hoc. Ratio. quia † permutatio eſt contractus innominatus, ideo ſolo conſenſu nō perficitur, vt l. iuriſgentium. in prin.
a ꝛ §. j. ff. de pac. ¶ Uenio ad q. Primo quero, [a] ſi pactum veſtiatur
2 rei interuentu, oritur actio. ¶ Quero, † vnde oritur illa actio, an ex rei traditione, an ex pacto preambulo. Gl. dicit ꝛ Docto. quod oritur ex pacto preambulo vt dicit text. hic, dum dicit ex placito permutationis re nulla ſecuta, ꝛc. quaſi dicat, re ſoluta oritur actio ex ipſo pacto. Hoc enim ſignificat natura dictionis ex, argu. ſ. ſi ſeruus extero. l. j. ꝛ de legi. l. non dubium. de pecu. l. eo. tēpore. §. fi. cum ſi. Secundo hoc etiam probat glo. per multa exempla, que omnia examinare eſſet difficile, nec pertinet ad materiam noſtram. Hoc
4 etiam probatur regula generali, que eſt, † quoties vnum venit ad implementū alterius, nō agitur ex implente, ſed ex impleto, vt hic patet, ꝛ l. ſi ita fuero ſtipulatus. §. j. ꝛ l. cum enim ff. de nouatio.
5 ¶ Secundo † quero quid ſi ab vna parte impletur cōtractus, vtrū ex hoc veſtiatur, adeo quod pariat actionē alteri parti, que nō impleuit. Gl. videtur dicere quod hec queſtio ſit fatua, ad quid enim poſſit agere altera pars, cū iam ſit impletus cōtractus. Sed certe non eſt fatua. Poſſet enim eſſe, quod licet cōtractus ſit impletus, fuit datum mancipiū vitioſum, vel morboſum, ita quod expedit ei quod poſſit agere. Ueritas eſt, q ei ſoli impletur, qui eum implet non alteri parti, nec contra ſe implētem. adeo quod ſi vult, poteſt adhuc penitere, vt l. ſi pecuniā. in prin. ff. de cond. ob cau. ¶ Uenio ad glo. magnam. ¶ Quero primo circa hanc leg. quomodo ſtipulatio fuit ſubiecta. Dicūt quidā, primo preceſſit cōuentio nuda de permutando, ſecūdo illud fuit deductū in ſtipulatione. ꝛ hoc tenet gl. Alij dicunt, quod ab ipſo initio vna fuit conuentio ſtipulatione vallata. Utraqꝫ poteſt eſſe bona, tamē in hoc poteſt eſſe differentia qꝛ quando preceſſit nuda cōuentio, ꝛ ſecuta eſt ſtipulatio, ſi quidē incontinenti oritur actio ex ipſa ſtipulatione. Item pactū nudum precedēs veſtitur coherētia cōtractus, ꝛ ex eo oritur actio preſcri. ver. Sed quādo eſſet vna cōuentio tantū ſtipulatione vallata, non poſſet agi, niſi ex premiſſa ſtipulatione. ¶ Quero ergo ꝛ reuoco in
6 dubium, † qn̄ ex contractu permutationis oritur actio, qua actione agef. Sol. Aut non interuenit ſtipulatio, ꝛ tunc agitur actione preſcriptis verb. vel in factū, que eſt idem vt impleatur quod conuenit, vel conditione ob cau. ad repetendum quod eſt datum cum diſtinctione, aut res fuit expoſita venalis, vel non, vt ſ. eod. l. j. Si vero interuenit ſtipulatio, tunc diſtingue, aut ſtipulatio ſola preceſſit, aut pactum, vt ſ. proxime dixi. ¶ Quia ergo hic fit mētio de actio. preſcri. verb. ꝛ act. in factum. ideo glo. intrat materiam act.
7 preſ. verb. ꝛ act. in factum. ¶ Quero, in quib. † caſib. habet locum
b actio preſcrip. verbis [b] ꝛ act. in fac. Gloſſ. dicit quod habet locum primo in pactis incontinenti appoſitis, vt l. ij. et iij. de pact. inter emp. ꝛ vend. Item vbi dubitatur de nomine cōtractus, vt ff. de preſcr. verb. l. j. ij. iij. ꝛ l. ſi tibi rem. ꝛ l. j. de exerci. ac. Item tertio habet locum in trib. contractib. innominatis, ſcilicet, do vt des. ſub quo eſt permutatio, facio, vt facias, ꝛ do vt facias. Sed in quarto ſcilicet, facio vt des, datur actio de dolo, vt l. naturalis. §. quod ſi faciam. ff. de preſcr. verb. Ita dicit glo. Doc. Ultramon. contra. Imo non eſt niſi vna actio preſcr. ver. ſcilicet, que oritur ex contractib. innominatis. Nec ob. quod dicitur de pactis incontinenti appoſitis, nam ideo ibi oritur, quia habita relatione pacti ad contractum, reſultat quidam contractus innominatus. Nam ſi ego vendo tibi librum pro centum, pacto appoſito, vt vadas pro me Rom. habita relatione pacti ad contractum reſultat quidam contractus innominatus ſcilicet, facio, vt facias, ſcilicet, vendo, vt vadas Rom. Ita dicunt ipſi. Iſtud eſt falſum per l. in bone fidei. ſ. de pac. vbi dicit text. quod oritur actio ex ipſo pacto, non ex contractu innominato, qui reſultat habita relatione hinc inde. Idem in l. iuriſgentium. §. quinimo. ff. de pac. Preterea pactum incontinenti appoſitum veſtitur coherentia contractus, vt d. l. in bone fidei, ꝛ d. §. quinimo. Sed contractus innominatus veſtitur rei interuentu. Aliud eſt ergo veſtimentum vnius, aliud eſt veſtimentum alterius, vt dixi tibi in l. petens. ſ. de pactis. Prete
8 rea, † ego video quod ex pacto nudo incontinenti appoſito oritur actio, etiam quando nullus reſultat contractus innominatus ex illa relatione, vt ſ. de vſur. l. frumenti ff. de vſur. l. etiam ſi bene inſpiciatur, nam pone ibi illud quod eſt mutuo datum creditori eſſe promiſſum per ſtipulationem, ꝛ appoſitum pactum nudum de vſuris, certe nullus reſultat contractus innominatus. Eſt enim cui promitto, ꝛ creditor ad nihil obligatur ꝛ tamen conſtat quod ex pacto illo oritur actio. teneo ergo gloſſ. noſtram. ¶ Item in ſecundo membro, quando dubitatur de nomine contractus, verum dicit gl. poteſt enim eſſe quod nullus contractus innominatus reſultat. Exemplum, tu poſuiſti librum tuum ad vendendum ad ſtationem, nihil fuit dictum expreſſe, quid illi venditori deberes dare. Unde non poteſt dici quod hic innominatus contractus ſit, ꝛ tamen agitur actione preſcriptis verbis. In tertio caſu ſcilicet, in contractibus inominatis, ꝛ gloſſ. ꝛ docto. Ultramonta. ſunt in concordia, ꝛ remanet, quod gloſſ. noſtra dicat veritatem.
9 ¶ Quero circa illud quod gloſſ. dicit, † quod in facio vt des oritur actio de dolo, non preſcriptis verbis an hoc ſit verum, ꝛ que eſt ratio huius. Certe hoc examinaui plene. ſ. de dolo. l. cum pro
10 ponas, dic vt ibi. ¶ Quero, vtrum contractus innominati † cognoſcantur per modum ineundi contractum, an cognoſcantur ex modo implendi. Gloſſ. dicit, ex modo ineūdi. vt l. cum mota C. de tranſa. Doct. Ultramonta. dicunt econuerſo quod cognoſcantur ex modo implendi, ꝛ illud eſt principalius, alias eſſet imponere legem verbis. Domi. Iacob. butr. tenet opin. gloſſ. vt cognoſcatur ex modo ineūdi cōtractū, ꝛ hoc ipſe probat ſic Quādo vnū ve

11 nit† ad implementum alterius,tunc debemus inſpicere illud ꝙ im-
pletur,vt in hac l.in prin.ꝛ l.ſi ita fuero ſtipulatus.§.j ꝛ l.cū enim.
de noua.Preterea,quando vnum venit tanquam acceſſorium ad
aliud.illud inſpicimus qđ eſt principale,vt l.ꝛ ſi nō ſunt.§.perue-
niamus.de aur.ꝛ argen.le.Sed hoc implementum venit vt acceſ-
ſorium ad aliud quod impletur,ſcꝫ,ad cōuentionem,ergo ꝛc.Ego
alias dixi vobis,qđ iſta diſputatio diſplicet mihi:dico enim qđ ſi-
cut ab initio contractus emptionis.ꝛ vendi.ex parte ementis eſt
emptio.ꝛ ex parte vendentis.eſt venditio,nec inſpicitur qđ prece-
dat vtrum inſpiciamus verba ab emptore,an a venditore,vt l.j.ff.
de rer.permu.ita dico in iſtis cōtractib.innominatis,ab ipſo prin
cipio ex parte vnius eſt do vt facias,ex parte alterius eſt facio vt
12 des.Exemplum probatur† qꝛ contractus innominati dijudicātur
ſecundum naturam contractuum nominatorum,quib.aſſimilant̄,
vt l.j.§.ſi quis ſeruum.ff.depoſiti,ꝛ l.eum qui §.ſi rem inſpectori.ff.
commodati.ꝛ iſte cōtractus do vt facias,aſſimilatur locationi, vt
dictis legib.ſicut eſt in locatione non inſpecto ordine verborū ex
parte locantis eſt locatio,ex parte conducentis eſt conductio,ita
hic ex vna parte eſt do vt facias , ꝛ ex alia eſt facio vt des. Ideo
ex parte eius,ex cuius parte eſt do vt facias oritur actio preſcri-
ptis verbis,ex parte alterius ex cuius parte eſt facio vt des orit̄
actio de dolo,ꝛ ſic ceſſant rationes,que fiunt in contrariū per do-
mi.Ia.cum dicit,inſpicimus illud,qđ impletur,fateor,ſed ab ipſo
initio iſti contractus fuerunt variati ex perſona contrahentiū er-
go,ꝛc.Ita debemus intelligere iſtam materiam. ¶ Veniamus er-
go modo ad actionem in factum,ꝛ de hac non dico modo ſed di-
cam Deo duce in l.j.ff.de condi.ex lege,ꝛc.

ADDITIONES.

a ALEX.¶ Primo quero.Adde Bart.in l.cū ꝓmota ꝛ l.ſiue apud acta.de tranſact.poſt gl.ibi Bart.in l.ſi quis debitorem.de iureiu. ꝛ in l.naturali.§.pen.de preſcrip.verb.ſed an contractus iſti innominati dicantur inſtituti per ſolam conſtitutionem precarij , vide Bar.in l.j.ꝟ.pro donato.

b ALEX.¶ Preſcri.verb.Adde gl.ꝛ ibi Bar.in rub.ff.de preſcrip. verbis.Alex.

LEX IIII.

1 ☞ Actio preſcri.verb.que datur ad implendum quod conuenit, an detur preciſe ad dandum,vel liberetur preſtando intereſſe.

Cum precibus. Condictio ob cām eſt
perſonalis,ideo datur
contra contrahent ē non contra tertium poſſeſſorē.h.
d.¶ Queritur hic primo vtrum in cōtractu permuta
tionis transferatur dominiū alia re non tradita,vel fide habita de
1 ea.Dic vt dixi.ꜱ.eo.l ij.¶ †Quero ſecundo,an hec actio ꝓpreſcrip.
verb.que datur ad implendum qđ conuenit detur preciſe ad dan-
dum,an liberetur quis preſtando intereſſe.Gl.tenet qđ liberetur
preſtando intereſſe.Doc.Vltramon.dicunt contrarium.Dyn.te-
net glo.in l.ſtipulationes non diuiduntur.in diſtinctione magna.
Et ego teneo glo.dic vt ibi,ꝛc.

De locato,& conducto. Rub.XLV.

¶ Continua vt in gloſſ.

LEX I.

Dominus. De hac materia habetis in l.domin⁹ horreorum.ff.eo.titu.

LEX II.

1 ☞ Locans operas ad faciendum edificium certa mercede conſtituta,quando poſſit mercedem petere ante opus finitum.

1 Aduerſus. Primo eſt hic videndū,quis† dica
tur locator,ꝛ quis dicatur condu-
ctor,ꝛ hic text.videtur velle qđ ille,qui preſtat operas,
dicatur conductor,ille,qui dat pecuniam,dicatur loca-
tor.¶ In contrarium videtur tex.ꝛ iſta eſt veritas,ꝙ ſemper iſte,
qui dat pecuniā dicitur cōductor,iſte qui dat operas,vel qui pre-
ſtat patientiam habitādi,vel facultatem ducendi aquā , ꝛ ſimilia,
ille dicatur locator,vt l.j.§.ſi quis ſeruū.ff.depoſiti.Nō obſtat hec
lex qꝛ verbū hic conduxiſti.ponitur improprie.licet gl.videat̄ ali-
2 ter exponere,tamē nihil eſt dicere.† Sepe enim ponitur conduxit,
pro locauit,ꝛ ecōuerſo,vt l.veteres.de act.emp.ꝛ l.ſi domina.ꜱ.de
3 vſufru.¶ Quero ſecundo,† quādo quis locat operas ſuas,vt fa-
ciat edificiū aliquod certa mercede,vtrū poſſit petere mercedē an
a te finitum opus.[a] Glo hic videtur dicere quod ſic.argumen.ꜱ.de
iudi.l.properandum.§.in honorarijs.Vide gloſſ.iſtam.Certe §.in
honorarijs.nihil facit ad propoſitum, qꝛ ſpeciale eſt in aduocato.
Vnde dicunt doct.hic inſpiciendam eſſe qualitatem perſone,que
locauit operas ſuas,ꝛ qualitatē operis. Quid enim ſi quidā pau-
per artifex promiſiſſet facere palatium cōmunis, pro certa quan-
titate Certe debet ſibi ſolui quantitas interim, argu.ad hoc ff.eo.
l.qui inſulam.§.qui edem.ꝛ l.ſi vero non remunerandi.§.ſi.ff.man.
Quod ſatis placet.Teneatis menti iſtam gl.qꝛ valet ad multa,ꝛc.

ADDITIO.

a ALEX.¶ Finitum opus.Adde Bar.in l.qui inſulā.§.qui edem. ff.eo.ꝛ Bar.in l.diuortio in prin.ſo.ma.Vide not.in l.proxi.ꝛ quo.no.Bald.in l.j.ꜱ.de var.ꝛ extraordi.cognit.

LEX III.

1 ☞ Penſio domus ſoluitur iuxta conſuetudinem locorum, ea ceſſante,in fine temporis.

a
1 Edem quam [a] Circa hanc legem gl. querit
quando debet ſolui† penſio
domus vtrum in initio,vel in medio,an in fine. Licet
hoc ſint opi.veritas tamen eſt,quod ſtandum eſt conſue-
tudini regionis in hoc,vt ꝟ.eod.l.exceptio. Sed ſi conſuetudo non
apparet,debet ſolui in fine temporis,nec ante poteſt petere quan-
te locator contractum ex parte ſua non impleuit,vt l. Iulianus.§.
offerri.ff.de act.empt.dixi tibi in l.ſi ſeruus meuſ.§.fin.ff.de ...
ſer.ꝛc.

ADDITIO.

a ALEX.¶ Edem quam.Intellige iſtum tex.qui loquitur... pter reſtitutionem neceſſariam poſſit conductor expelli, ꝛ ... fecta conductor in domo reponi debeat,ꝛ eſt no.glo.iuncto verb.teſtarique dominum in fin.in l.ſi duo.§. cum inquilinus poſſi.ꝛ ibi Bar.Item limita hanc.l.ſecundum Ang.in conductione ad longum tempus,quia dicetur habere ius, ꝛ ita ipſe cōſuluit in conſi.certum eſt quod in anno domini,ꝛc.adde Inno.in ca.propter ſterilitatem.extra eo.tit.ꝛ ibi vide ad hanc l.per Imo.in gl.... POMA.¶ Edem quam.Ad iſtam l.vide Alex.conſi.lxxix.in vol. iiij.ꝛ conſi.cxxxij.ad fin.vol.iij.ꝛ clxxxvj.vol.ij.vbi ponit.an colonus dicatur male verſari,ſi vendidit rem locatam ſibi vt propriam, Et pulchre ad iſtam l.vide per ipſum conſi.cv.volu.iij.cxviij.vol.v.in.j.du. vbi ponit multa circa hoc, an conductor dicatur male verſari an requiratur ſententia declaratoria ſuper hoc.ꝛ v.etiam volu.iiij. P.PAV.P.¶ Edem quam. An iſta lex habeat locum in emphyteuſi,vide Hippoly.ſin.xciiij.Et vide omnino in materia huius legis late per Barb.in c.propter ſterilitatem.de locato. Item quod conductor non ſoluens penſionem poſſit ſtatim expelli, etiam authoritate propria.vide Ber.in tract.de Habel.in ij.parte vbi etiam ponit quid ſi primus conductor alteri locauit,ꝛ ab eo recepit penſionem,an dominus poſſit ſecundum expellere.Vide etiam de hoc in Ber.in verb.emphyteuta ſoluere debet,ꝛ in l.ſi quis conductionis.ꝟ.e.Pondera tamen,qꝛ Bal.in hac l.edem.tenet quod dominus non poſſit expellere ſecundum conductorem, qui fuit ... tus a primo.Sed idem Bal.in l.certa.ad fi.ꝟ.vt in poſſeſ.leg. oppoſitum,licet in contrarium alleget deciſionem Bar.in l.... ceſſario.ff.ſi mul.ventr.nomi.in poſ.miſ.fuer. Ideo bene aduerte conſidera Berta.vbi.ꜱ.tenet quod non poſſit.Et allegat Bal. vtroque loco.ꜱ. allegato ad idem, ſed videtur contrarius. ... tamen illud quod dictum eſt ꝙ propria authoritate, ꝛc.non cedere,quando via iudiciaria eſſet ſemel adita, vt ſcripſi in B... in ver.emphyteuta.ſoluere tenetur.de quo ꜱ.

* CLAV. DE SEISS.Adde multa ad materiā huius l.per conſi.cxxxj.ꝛ cxxxij.vol.iiij.vbi plene ponit quomodo ꝛ quando colonus propter non ſolutam penſionem poſſit expelli.

LEX IIII.

Ex diui. De hac materia plene dixi in l.dominus horreorum.ff.eod.titu.

LEX V.

a Certi iuris. [a] Iſta lex fuit repetita vltra montes ꝛ eſt pulchra materia,ꝛc.

ADDITIO.

a P.PAV.P.¶ Certis iuris.vide ad Bart.in l.in ij.ff.in quib.cau. pig.tac.contraha.

LEX VIII.

a
1 Licet. [a] Quando autem dicatur ſterilitas eſt ...
inter doc. Quidam dicūt inſpici vulgi o-
pinionem. Alij dicunt, quando ſemen non recolligitur.
Text.hic dicit iuxta bonam fidem haberi rec...
eſt bona fides. Certe vt aliquis non decipiatur vltra dimidiam iu-
ſti pretij.ꝟ.dimidiam,bona fides tolerat,vt l.ij.ꝛ l.ſi voluntate.ꜱ.de
reſcind.vendi. Si ergo ſunt recollecti ita modici fructus,quod ſol-
uendo penſionem remanet deceptus vltra dimidiam iuſti pretij,
tunc debet fieri computatio. Ita credo quod debeat intelligi ...
materia,nec vnquam dixi niſi modo,ꝛc.